

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 18. LIPCA ROKU 1800. W PIĄTEK.

z Wiednia dnia 9. Lipca.

(z Gazyety Dworskiej.)

Ponieważ nieprzyjaciół główną siłę swoją za rzekę *Iserę*ciągnął, przeto G. Kray na dniu 3 Lipca przeniósł swoją główną kwaterę z *Landshut* do *Breifing* pomiędzy *Mosburg* i *Breifing*, i zaraz użył przyzwoitych frzodków przez poruszenia armij w okolicach *Langen Breifing*, na wstrzymanie wkraczania nieprzyjacielskiego do gościńców *Braunau* i *Wasserburg*, w którym to celu korpus także *Xiążęcia Kondeusza* przed kilku dniami do kraju *Salzburskiego* przybyłe ścigające zostało, aby zajęło stanowisko w wspomnianych gościńcach, i w związku tak z G. *Merfeld*, jako też z korpusem *Xiążęcia Reufs* w *Reuti* stojącym utrzymywać się mogło, a w tymże celu posłany został przez tegoż *Xiążęcia G. M. Hr. Grün* z jednym oddziałem wojska nad rzekę *Iserę*.

Dnia 4. Lipca G. Kray przeprowadził armię z okolicy *Langen Breifing* do obozu pod *Aerling*, a to gdy nieprzyjaciół dniem wprzody z jedną dywizją swoją *Neustadt*, a dnia 4. z innym oddziałem wojska *Freifingen* osadził, i patrole swoje aż do *Landshut* posunął, przez co stojący na lewym brzegu *Dunaju* z jednym oddziałem wojska G. M. Hr. *Klenau* ku *Ratyzbonie* cofnąć się był przywiedzionym.

Od *Xiążęcia de Reufs* pod dniem 2. Lipca z *Reuti* datowany raport donosi, iż nieprzyjaciół w tymże dniu o godzinie 6. zrana w trzech różnych punktach przypuścił atak na wojska pod komendą *Xiążęcia de Reufs* stojące.

Od *Obern Dorf* wzdłuż lewego brzegu rzeki *Lech* i ku *Rosshaupten* nieprzyjaciół po krótko trwającej potyczce z niejaką stratą w zabitych i rannych był odpartym.

Więcej znaczącym i tym uporczywszym był atak nieprzyjaciół od *Kempton* na gościńce do *Pfronten*, *Wertach* i po obu brzegach *Iller* pod *Immensladt*.

W tym punkcie cały zamiar nieprzyjaciół wymierzony był na opanowanie z przewagą stanowiska *Immensladt*.

Ataki odnowione, żywe, i nagłe przez nieprzyjaciół przypuszczone zostały, z bardzo znaczną liczbą piechoty i kawalerji, popieranej równie przez artylleryą jak przez korzylne położenie gruntu na gościńce od *Missen* za *Zaumberg*, od *Kempton* za *Stein*, i od prawego brzegu *Iller* za *Hombach* ku *Immensladt*.

Wszędzie gdzie nieprzyjaciół nągwałtowniejsze podwalał ataki, każdy z nich przez śmiałość i waleczność wojsk pod komendą G. *Mercantin* stojących był odparty, a po upływie 6 godzin nieprzyjaciół cofnął się do dawnego stanowiska swego pod *Kempton*.

Nieprzyjaciół zostawił kilkaset ludzi zabitych, pomiędzy którymi Oficerowie znajdują się, liczba rannych była znaczna. Strata wojsk Cesarzkich jeszcze nie jest dostatecznie oznaczona, wszakże *Xiąże de Reufs* za mało znaczącą ją poczytuje.

z Londynu dnia 1. Lipca.

Na dniu 27 Czerwca P. *Sheridan* w izbie niższej wniósł, aby w 14 dniach wszystkie członki Parlamentu zwołane były, dla naradzania się w większej liczbie nad stanem Narodu. Z tego powodu miał długą i mocną mowę. „Wiadomość o pomyślności oręża nieprzyjacielskiego we *Włoszech* (rzekł on) nieszczęściem potwierdziła się, i pomnaża troskliwość, jaką takowy smutny stan sprzymierzeńców naszych wzbudzić koniecznie tu powinien. Przy takowej szczęścia wojennego zmianie, która całemu systematowi politycznemu *Europy* inną postać nada, nie jestże rzeczą przyzwoitą aby Radcy Ludu *Brytańskiego*, zamiast przepędzenia całego lata na wsiach, zebrani byli dla dochodzenia czyli wódze rządu, wojny i pokoju, mogą jeszcze dłużej pozostać w ręku tych ministrów, którzy we wszystkich swoich nadziejach i przepowiadaniach zawiedli się, a którzy teraz nawet w tej tak ważnej epoce do radzenia pokoiu skłonni się być nie wydadzą. Prorockim duchem przyjaciel mój P. *Fox* okazał niepodobieństwo pokonania mocą *Rzplty Francuzkiej*, gdy zaś od ministrów żądał, aby na podane propozy-

cye przez nieprzyjaciela zwiększą przynajmniej przyżytością odpowiedzi, ci rzekli: nie pokoju zabespieczyc nie może jak wprowadzenie *Burbonow* na tron *Francuzki*.

Ministrowie za prowadzeniem wojny sześć dowodów przytaczali. Rozbierzmy je teraz. *Pierwszy* był: — Powinniśmy czekać dopoki lepiej niepoznamy charakteru i zamiarow *Bonaparty*? — W tym punkcie mamy już teraz dosyć i doświadczenia i czynow. — *Drugi*: *Bawaryja* i inni sprzymierzeńcy będą nas z wojskami swemi, choćby nawet pomoc *Moskiewska*, ufała posilkowac. — Widziemy jednak jaką pomoc teraz z nich mamy. — *Trzeci*: Podług traktatu z *Austrią* który w krotkim czasie miał być zawartym, Mocarstwo to nie mogło nigdy bez naszego zezwolenia pokoju zawierać. — Lecz o tym traktacie, o tym wspólnym znoszeniu się, Ministrowie [od niejakiego czasu głębokie zachowują milczenie. — *Czwarty*: *Włochy* są już powiększcy części odzyskane, i wkrótce zostaną nieprzyjacielowi zupełnie wydarte. — Już ta nadzieja upadła. — *Piąty* dowód był osobliwym. Rójalisci we *Francyi* połączają się i wspólną sprawę robić będą z niechętnymi *Jakobinami*, a za naszym wsparciem terazniejszy Rząd *Francuzki*, i z zazdrością widziane znaczenie *Bonaparty* obalą. — Natura ludzka na którą się nasz Minister tak mocno spuścił, oparła się myśli podania w ręce miecza insurrekcyi i wojny domowej nad 30. millionami ludzi. — *Szóstym* nakoniec dowodem była odpowiedź Lorda *Grenville* na list *Bonaparty*, w której ten nadzwyczajny mąż w tak nieprzyzwoitym sposobie był traktowany, chociaż jego propozycye do pokoju były bardzo rozsądne, umiarkowane, i podług wszelkiego podobieństwa rzetelne.

Y iakże może lud *Brytański* ufać dłużey Ministrowi, który tyle niewiadomości okazał względem prawdziwego stanu *Europy*, *Francyi* i źródła potęgi, naszych terazniejszych przymierzeńcow? Codo mnie, ja iego mam zawsze za statystę, któremu równie na roztropności jak na przeczności zbywa, tak w prowadzeniu z korzyścią wojny, iak w zawieraniu pokoju z honorem. Jakże duma iego upokorzona zostanie, kiedy będzie nakoniec przymuszonym negocjować z człowiekiem, o którego osobistym charakterze z tak małą delikatnością gadał. Lecz masz-że naród miliony i ludzi tracić, aby dumie jednego Ministra dogadzać?

Co się zaś tyczy charakteru i postępowania *Bonaparty*, zapytnię się tu każdego który mię słucha, czyli każdy krok tego nadzwyczajnego męża od czasu obięcia przez niego nay-

wwyższy zwierzchniczey władzy we *Francyi*, nie naznacza mu okazały rangi w dziełach świata? Przypuszczam nawet, iż sam ię zrobił Dyktatorem, lecz niepotrzebował go *Francya*, dla oparcia się i zabespieczenia przeciw tym którzy ią zewnątrz i wewnątrz niszczyć usilowali, Coż teraz pomyslemy o tym wielkim wodzu, w porownaniu z tym co mowiliśmy o nim przed 3 miesiącami: Ze iest ateuszem, obraził Religiją w *Europie*, że iest rozbojnikiem, i że nasi maytkowie przy obłożeniu *Akry* śmieli się z niego. A jednakże pod rządem tego awanturnika traktaty punktualnie są dochowane, pod rządem tego przywłaszczyela, zmniejszają się cierpienia ludzkości, kunsza i nauki znajdując dla siebie przytułek, pod rządem tego dziecięcia w sztuce wojowania, oręż *Francuzki* odniósł nayokazalsze i naygodniejsze podziwienia zwycięztwa. Nieszczęściem dla nas ten wielki wodz aż nadto widocznie okazał, iż ma prawo do sławy rzadkiego bohatera. Nigdy od czasow *Annibala* nie dały się widzieć świata podobne wypadki z tak stanowiącą pomyślnością. Są czasy i przypadki, gdzie roztropną i potrzebną rzeczą iest, przyznać nieprzyjacielowi osobiste cnoty iego, lecz nigdy podłe znieważanie charakteru nie może się pojednać z prawdziwą godnością, z zdrową polityką i łagodnymi obyczajami człowieka wychowanie przyzwoite mającego.

Jestem także przekonany iż *Bonaparte* lubo iakiekolwiek naruszenie wolności *Francuzkiej* musiał uczynić, gdy ona z wolnością Mocarstw koalicyjnych otrzymać się nie mogła, odda zapewne władzę swoją nazad w ręce Ludu *Francuzkiego*. Gdyż prawdziwa wielkość wznosi się nad pospolitą błahą ambicją. Ten który prawdziwym iest bohaterem i patriotą, w usilowaniach swoich usłużenia własnemu narodowi, starać się będzie usłużyć całemu rodzajowi ludzkiemu. Będzie to prawdziwą wielkością, kiedy Dyktator po pokonaniu nieprzyjaciół Rzpłtey, znowu u ołtarza wolności hołd złoży.

Co się tyczy Ojczyzny moiey, z bolem wyznać muszę, iż Lud żądając wewnątrz chciwie pokoju, niedosyć głośno domaga się o niego. Same nawet świeże we *Włoszech* zwycięztwa *Francuzow* posłużyły do tego, iż papiery nasze podniosły się, gdyż publiczność mniema, iż Ministerpo tylu dowodach nierozładku swego, otworzy przecie nakoniec oczy swoje, nadstawi ucha na głos cierpiący ludzkości, i rzeczywiście o pokoju myśleć będzie. Okropną iest rzeczą chcieć przez strumienie krwi sprzymierzeńcow przechodzić do *Francyi*, okropną iest rzeczą pomyśleć i mowić: Nie chcemy prędzey pokoju zrobić, aż nasi sprzymierzeńcy nie

zostaną wygładzeni. Zwrociłem teraz uwagę na wielki teatr świata, aby ile możności ocucić z letargu lud *Angielski*, a Parlamentowi dać uczuć te niebezpieczeństwa, które nam zagrożają.

P. Pitt: „Wszystko co tu słyzałem ściaga się mianowicie do tego, albo zrobić natychmiast pokój z Rządem *Francuską*, albo prosić Króla o odsunięcie zaufania swojego dla Ministrów. Wniosek ten z każdego względu będzie niepożytecznym. Wspiera się on na nowinach które tu nadeszły, a które przez telegrafy oznajmione zostały, o których pewności i dokładności zawsze powątpiewać przychodzi. Lecz dajmy iż nowiny te zupełnie są gruntowne, to jednak niepowinniśmy wyrzekać się dalszego przymierzeńców naszych działania. Wyszliśmy z niebezpieczeństw dziełszy raz większych, przełamaliśmy wiele ciężkich przeszkód, i wydobyliśmy się z daleko zawiakłańszego położenia. Ochroniliśmy nas i całą *Europę*.

Ministrowie nigdy się zbytnie nieuspuszczali na obce posilki, lecz zawsze zapytywali się i to było największym ich dowodem, czyli położenie okoliczności takiej jest natury, iż możemy pokój przenieść nad dalsze prowadzenie wojny. Ważyliśmy korzyści i straty z równą ostrożnością, a z wypadków niezaprzeczonych czerpaliliśmy wnioski nasze. Mogliśmy pod ów czas obiecywać sobie, iż armia *Austryacka* statecznie zwyciężać będzie. Mogliśmy zaręczyć, iż żadna klęska iey się nie przytrafi? Czyż nie powiedzieliśmy sobie kilkokrotnie, iż gdyby nawet rzeczy złe iść miały, my wszelako dla tego mężstwu naszemu dać upadać niepowinniśmy. Gdyby nawet przyzwoitą rzeczą było rozpocząć negocjacje, to jednak wniosek takowy byłby zawczesnym. Byłoby to rzeczą przeciwną prawidłowi roztropności w postępowaniu ludzkim, zaraz za odebraniem wiadomością z źródła nieprzyjacielskiego decydować, bez czekania na wiadomości od naszych przyjaciół i porównania ich wzajemnego. Jeżeli nasi przymierzeńcy z iedney strony byli nieszczęśliwymi, z drugiej strony nie mogą więcej mieć powodzenia. Czyż szczęście wojenne zawsze stale ma służyć zwyciężającemu nieprzyjacielowi. Czyż niepowinniśmy wprzód jeszcze czekać na wiadomości o sile, nadzieiach i dalszych przedsięwzięciach naszych przymierzeńców? Teraźniejszy wniosek rozłączyłby zaraz nas z niemi, żądano by pokoiu bez wyrozumienia wprzód życzeń i zamiarów nieprzyjaciela, a ten pokój postawiłby wszystkie korzyści na szali *Francyi*, nam zaś odtądby szkodki do zakończenia walki z honorem i pożytkiem. Nie mogę o tym my-

śleć aby Parlament *Bryttański* tak mógł nie rozsądnie postępować, i tak prędko o tym zapomnieć, czym byliśmy i cośmy dokazali w oparciu się z mężstwem i wytrwałością orężowi *iakobińskiemu*, równie iak w pokonaniu tajemnych intryg lub publicznych gwałtów wspólnego nieprzyjaciela. Dozwolcie przeto abyśmy utrzymali charakter, który stanowi dumę i sławę *Bryttańczyków*, przez który z odwagą i wytrwałością każdy przypadek nieszczęśliwy znieść i czekać końca iego należy.

P. *Sheridan* odpowiedział na to wkrótkości, i przypominał interesa skarbowe *Francyi*, iak się względem nich ministrowie ciągle od początku wojny mylili. Sądził, iż gdyby *Austria* przymuszona była do zawarcia pokoju, inne mocarstwa połączą się z *Francją* i napadną na *Anglię*, a *Francja* wolne ręce mieć będzie do posłania floty do *Indyów zachodnich*. Ministrowie odwołują się zawsze do doświadczenia i wypadków, lecz nie chcą tego przepisu do własnego swego przystosować postępowania.

Z resztą uważano, iż minister w mowie swojej głębokie milczenie względem *Bonaparty* zachował, i ani złe ani dobrze o nim nie wspominał. Gdy był potym zapytany czyli pewnym jest, iż w dalszej wojnie nie powstanie zbrojna neutralność, i handel *Angielski* z morzem wschodnim i *Moskwą* nie zostanie przerywany, żadney na to nie dał odpowiedzi.

Nakoniec przy kreskowaniu wniosek P. *Sheridan* 124 głosami przeciw 27 odrzuconym został.

W Izbie wyższej Lord *Holland* zapytał się dla czego traktaty subsydyalne z *Austrią* i *Bawaryą*, które od 4 miesięcy podać przyrzeczono, nie są dotąd złożone. Widać że ministrowie nie są w stanie utrzymać wojnę na stałym lądzie, i że w obrachowaniu fil przymierzeńców i nieprzyjaciół bardzo się pomylili. Lord *Grenville* odpowiedział tylko na to, że Król Jmć jeszcze mu żadnych nie dał wiadomości o tym, iż te traktaty są zawarte, a zatym nie mogły być złożone.

Wprowadzono potym bill na mocy którego w przypadku targnienia się na osobę Królewską, Rząd i jurydykcyę będą upoważnione, do zachowania w więzieniu osob przestępstwo to popełniających, chociażby te dla pomieszczenia zmyłowi na wolność wypuszczonemi były.

Maytkowie bywszej floty *Hollenderskiej* zapisani są już na liście maytkow *Bryttańskich*.

P. *Peringne* emigrant przywoził tu depesze od G. *Clinton* z głównej kwatery G. *Kray*, ztąd uroliła fałszywą pogłoskę o negocjacyach z *Francją*.

Hr. Woronzow zyskał pozwolenie od Imperatora zostania w Anglii z uwolnieniem siebie od służby.

Do wysp Jersey, Guernsey i Alderney wprowadzenie win Francuzkich jest dozwolone.

Terazniejszy nowy sekretarz stanu Amerykański P. Marshall, był dawniej posłem we Francji. Oddalony zaś poprzednik jego P. Pickens był przyjacielem Anglików.

W tych dniach w Manchester kupił pewny człowiek stare pozłacane ostrogi za dwa szylingi. Za lepszym dochodzeniem rzeczy znalazło się, iż były z złota lanego i dawniej do Karola I, należały. Dają mu już teraz za te ostrogi 120 gwineów.

W Newcastle nad rzeką Tyne straszny bunt miał powstać, wiadomość są jednak jego szczegóły.

z Paryża dnia 1. Lipca.

Dziennik Armij Odwodowej.— z Medyolanu dnia 23. Czerwca.

„Przybył do Genui na fregacie Angielskiej poseł Turcki z Liworno, który Admirałowi Keith uczynił dokładny opis o zdarzeniach zaszłych w Egipcie, i o smutnym stanie W. Wezyra, który się z tamtej strony pułstyn Arabskich znajduje.

Generałowie Villot i Danicau zostający na żołdzie Angielskim, wysłali 8. do 10. agentów do Departamentów południowych, końcem organizowania znajdujących się tam Szuanów.

G. Pichegru był także wezwany na komendanta jednego korpusu przeznaczonego do Francji.— Szkodą że człowiek który tak wiele uflużył sprawie Rzplitej, wdał się w tak podłe intrygi.

Generał Suchet stanął dnia 19. Czerwca w Campo-Marone przed Genuą, gdzie po wielu naradzeniach, zawarta nakoniec została umowa z G. Hohenzollern zupełnie podobna do tej, która względem ułapienia z Alexandryi przyjęta była.

Suchet Generał-Leutnant do Generała-Leutnanta Hrabiego Hohenzollern, komendanta wojsk Cesarzkich w Genui; z głównicy kwatery w Cornegliano dnia 21. Czerwca.

„Generale. W tym momencie dowiaduję się, że Anglicy wbrew zawartej umowie z Generalem kommanderującym, zabierają artylleryą z arsenału Genujskiego i większą część okrętów z portu. Tym sposobem lud ten niewinny, który z przyczyny swojej słabości nie był w żadnym sposobie uczestnikiem niezgody naszej, miałby być pozbawiony tej naderższej dla siebie nadziei! Mamyż dopuścić Generale, aby w przytomności równie odważ-

nych jak i wspaniałych armiiw naszych, naród ten został złupionym? Wiem ja że związek otwoy Generale z Anglikami, jest ci zawadą do wykonania pięknych twoich myśli; Ale przypomniałszy Ci artykuł 7my zawartej konwencji, mam prawo prosić cię abyś mi dziś jeszcze dwie pozycye Latarnia i Mole odstąpił raczyli.— Na tym fundamencie, rozkazy które WMPan od Generała kommanderującego Melas odebrałeś, nie będą zmienione, a mnie zdarzy się przez to sposobność wstrzymać zniszczenie tego nieszczęśliwego kraju, którym jest zagrożony.— Rzeczność Austryaków, a szczególniej twoja Generale, czyni mi nadzieję, że mi dasz odpowiedź stosowną do zaspokoienia żądań moich (podp:) G. L. Suchet.

Odpowiedź komendanta wojsk Austryackich przesłana Generałowi Suchet dnia 21. Czerwca.

„Generale. Anglicy żadney armaty wziąć nie mogą, ja o to starać się będę choćby mi nawet gwałtu w tej mierze użyć przyszło, ponieważ winien jestem oddać ie WMPanu. Okoliczności względem portu na moje nayulimiejsze przełożenie już ukończone zostały. W tym momencie mam sobie za chlubę być jeszcze obrońcą Genuichyżków, i ten tytuł choć nawet wziąć z sobą.— Nie odebrałem wprawdzie żadney kapitulacyi, ani oddzielnego układu o którym mi WMPan wspominasz, rozumiem więc że to musi być skutkiem omyłki. Mam tylko rozkaz dnia 21. oddać WMPanu miało z tego artylleryi, i połowę żywności iaka się w nim znajduje; co też i ułku-taczanie.— Z resztą wolno jest Generałowi Melas zawie-rac tyle układów, ile mu się podoba, ja zaś winien jestem Cesarzowi Jmci którego imieniem kommanderuję, dać ściśle rachunek z każdego kroku mego.— Besspieczeństwo mego miejsca niewilkazuje mi żadney potrzeby poddania się, a ta okoliczność stawia mnie w potrzebie niemozności oddąpienia mu któreykolwiek bądź pozycyi przed naznaczonym terminem.— Chcę zachować względy jak dla siebie, iak i dla WMPana Moi Panie Generale.— Jutro po południu o godzinie 5tej poszłę do WMPana iednego Generała końcem bliższego porozumienia się w układzie. Daję WMPanu słowo, że dnia 23. obejmiesz fortyfikacye, a dnia 24. w posłelży całego miała Genui hędziesz.— Anglicy również z portu ułapią iak mnie o tym zapewnił Admiral, w czym możesz się WMPan zupełnie na mnie spusiścić.— Ja nie mogę żadnego kroku wlecz zrobić, każe jednak pilnować armat które wszelako nie są w niebespieczeństwie.— Mam honor zostawać.

(podpisano) Hrabia Hohenzollern Generał-Leutnant i kommandant wojsk Cesarzkich w Genui.

Kellerman Generał brygady, do Generała Dupont Szefa wyższego sztabu; w główney kwaterze dnia 21 Czerwca.

„Generale. Donoszę ci, że Genua dnia 24 t. m. ułapiąa będzie.— Widziałem się z G. Hohenzollern który mi o tym powiedział, dodając, że ma rozkaz od Generała Melas, ażeby miało Genuę wraz z fortyfikacyami, tudzież z umowioną ammunicyą i artylleryą dnia 24 Czerwca o godzinie 4 zrana wojsku Francuzkiemu oddać.— Zapewnił mnie także uroczyscie, że dany sobie rozkaz iak będzie można naysciślej dopełni, to wyraził, nie mogąc jednak ukryć w twarzy nieukontentowania, które miał z powodu zawartej przez Melasa konwencji, o której mu żadney wzmianki nieuczynił.

Możesz więc Generale być zupełnie spokojnym, tak względem niego jako też względem Anglików. — Wczoraj byli oni już zupełnie gotowi wyjść pod żagle, lubo z wielkim nieukontentowaniem. — Chciało im się koniecznie zabrać całą artylleryą i amunicyą w *Genui*, ale *G. Hohenzollern* sprzeciwił się temu mocno, a nawet kazał dwóm batalionom maszerować, ażeby w przypadku potrzeby Anglicy odpor dla siebie znaleźli. Winniśmy więc oddać sprawiedliwość, rzetelnym postępkom tego Generala, a nawet i samii *Genueńscy* kowci karać się na niego nie mogą. Anglicy zabierają z sobą wszystko zboże, które jeszcze wyladowane nie było; tym sposobem 60,000 Łasztów transportowanych będzie z *Genui* naazad do *Liornu*.

Lord *Keith* zapewnił, że ścisley niżeli kiedy będzie blokował port *Genueński*.

General *Willot* z jednym uzbrojonym na żołdzie Angielskim korpuzem wsiadł na okręty. — Czekano niewątpliwie na *G. Pichgru* — O tym wszystkim doniósł mi *Herabia Buffy*. — *Genui* miała zapłacić kontrubucyą million wynoszącą, iakoż już wypłacili na to 200,000 Franków. Miało bardzo wiele ucierpieć, jednak jest przychylnie Francuzom. — Skoro tylko Konwencya pod dniem 16. zawarta ogłoszona została, Lud chciał zaraz nolić kokardy, rząd powitały małe sprzeczki, które jednak natychmiast zaspokoione zostały. Oficerom pozwolono nolić kokardy. Pozdrowienie i uszanowanie. (podp.) *Kellermann*.

General *Masfena* przesał Ministrowi wojennemu 14. chorągwi zdobytych od niego dawniej w różnych bitwach. Pisz z *Finale* dnia 16. Czerwca. „Sztandary te są dowodem nieustraszonego meztwa i poświęcenia się walecznej armii, która przez swoje nateżenia przygotowała terazniejsze *Włoch* oswobodzenie. Zbieram wszystkie nadzwyczajne czyny bohaterów przez wojsko nasze okazane w tej krotkiej i podziwienia godnej kampanii, abym każdemu zapewnił należącą mu sławę. Współczesni czytając będą z podziwieniem te dzieła, które znajdują znakomite miejsce w dziejach wojny wolności.“

Depesza Telegraficzna. — z *Huningi* dnia 29 Czerwca.

„Armia *Renu* nieprzestała zwyciężać. Nieprzyjaciół został przymuszony stanowisko swoje przy *Ulm* opuścić.“

Doszły nas późniejsze doniesienia o manewrze, ośbliwszym Generala *Moreau*, którym przymusił Generala *Kray* do opuszczenia ważnego stanowiska pod *Ulm*.

Liść Generala *Moreau* do Ministra wojennego. — z *Neresheim* d. 22. Czerwca.

„Posyłam ci Obywatelu Ministrze kopię listu do pierwszego Konsula o batalij pod *Hochstädt*. General *Kray* opuszcza *Ulm*. Wypadek ten jest arcyważny. Z trudnością jednak przyszło go uskutecznić. Przebycie *Dunaju* bez statków, bez pontonów, nie może być dziełem iak tylko pływaczów i meztwa.“

(podpisano) *Moreau*.

General *Moreau* do pierwszego Konsula w *Dillingen* dnia 22. Czerwca.

Kopia Listu Generala *Moreau* do pierwszego Konsula Rzpłtcy. — W głównej kwatery w *Dillingen* dnia 22. Czerwca.

„Nakoniec Obywatelu Konsulu przymuszony jest General *Kray* do opuszczenia *Ulm*. Decydujący ten wypadek sprawił nam podwoyną korzyść, iż będziemy w stanie los państwa Niemieckiego rozstrzygnąć i pomścić się uszczerbku sławy poniesionego na początku tego wieku. — (Mówi tu o batalij pod *Hochstädt* d. 15 Sierpnia 1704. w której Bawarczykowie i Francuzi od Cesarzkich i Anglików zupełnie pobici byli, a 12,000. pod komendą Marszałka *Tallard* Feld-Marszałkowi *Marlbroug* doślato się w niewolę) Spodziewam się, że ten wypadek nie mały wpływ mieć będzie do negocyacji, którą zwycięztwa twoje we *Włoszech* sprowadza.“

Spostrzegłszy, iż armia *Austryacka* nieporuszona stała w obozie przy *Ulm*, z którego mogła wysyłać oddziały po obu brzegach *Dunaju*, łatwo nam mogące przeszkadzać do posuwania się w Niemcy i przedsięwzięcia jakowego znaczącego zamiaru, a że żadney w *Blau-bauern* staczać batalij niechciałem w obawie, aby nieprzyjaciół korzystając z moiego poruszenia nie wpadł do *Memmingen*, do *Tyrolu* się nie przysunął i do *Włoch* nie posłał iaki korpus, któryby tobie Ob. Konsulu był na przeszkodzie, przeto postanowiłem wysłać *G. Lecourbe* dla czynienia obrotów nad rzeką *Lech*, spodziewając się przez to zwabić *G. Kray* na obronę *Bawaryi*; ale on tego nieuczynił i odbywał obroty w tyle za nami. Przegrawszy jednak batalią dnia 5. przymuszony został cofnąć się za *Dunaj*.

W tenczas ułożyłem plan poniżej *Ulm* przebyć tę rzekę, magazyny jego w *Donauwert* i *Ratzbonie* odcinąć a tym sposobem przymusić go do retyrady lub do stoczenia bitwy.

Trudno i niebezpieczno było nam to uskutecznić, bośmy ani statków ani pontonów nie mieli, a wszystkie mosty od nieprzyjaciela były zburzone.

Wzmocniłem korpus *G. Lecourbe* 5 batalionami i 5 regimentami kawaleryi, zleciwszy mu, aby opanował jeden most na *Dunaju* od *Dillingen* aż do *Donauwerth*.

Ten General uskutecznił to zlecenie z śmiałością godną największych pochwał. Zapewniwszy sobie stanowiska w *Landesbergu* i *Augsbürgu*, i osadziwszy je potrzebnym wojskiem dla zaślonyienia tyłu swego przeciw korpusowi Xiążęcia *de Reuss*, którego Generalowie *Nansouti* i *Molitor* za każdą razą ilekroć chciał wkraczać pobili, wyruszył przeciw *Dillingen*, *Blindeheim*, i *Hochstädt*.

General *Moreau* do pierwszego Konsula w *Dillingen* dnia 22. Czerwca.

Rozłożyłem korpus G. Grenier w tym sposobie, iż prawe skrzydło jego o *Dunay*, a lewe o *Kisendorf* opierało się. G. Richepanse który stał na obu brzegach rzeki *Iller*, załamał drogę od *Ulm* do *Memingen* prowadzącą, równie jak naszą komunikację ze *Szwajcaryą*, która od nieprzyjaciół bardzo trudniona była.

Trzy pod rozkazami moimi zostające korpusa odwodowe stały pomiędzy *Kamlach* i *Mindel*, i miały popierać atak G. Lecourbe w przypadku gdyby ten mu się powiódł, i razem atak, który G. Grenier miał do *Gunzburg* przypuścić, w przypadku gdyby się był pierwszy nie udał.

W takim położeniu stała armia na dniu 18 Czerwca. Po wielu potyczkach, w których przymusiłszy nieprzyjaciela cofnąć się nazad do *Ulm*, G. Lecourbe w tymże samym dniu czynił demonstracye nad mostem pod *Dillingen* i postanowił nazajutrz skutecznie przedsięwzięcie swoje przeciw *Grenzheim*, *Blindheim* i *Hochstädt*.

Ośmdziesiąt obnażonych pływaczów z bronią i patrontasami, rzuciła się w *Dunay*, zdobywając wsie *Grenzheim* i *Blindheim* i z nadzwyczajnym mężstwem utrzymują się tamże, zdobywając niektóre w nich armaty, gdy tym czasem kopacze i pontonierowie przebywszy także *Dunay* wśród ognia nieprzyjacielskiego, po drabinach kładzionych na ułamkach mostu naprawiali most, przez który świeże posiłki posłane zostały.

94ta Pułbrygada przeszła potym *Dunay*, i dzielnie utrzymała w posłeszy wsi *Grenzheim* i *Blindheim*, *Langenau* i *Schawingen*, gdzie G. Marigni lekko rannym został. Lecz ta Pułbrygada wieleby była doznała trudności do utrzymania się w tych wioskach pomimo męstwa swiego, bez nadzwyczaj dzielnego ataku dwóch szwadronów od pierwszego regimentu karabinierów, któremi Obywatel *Grimblot* dowodził. Przeszły one pojedynczo most pod *Grenzheim*. Jeden pluton 8go regimentu huzarów od eskorty G. Lecourbe połączył się z niemi. Rozpędziły one 3 razy mocniejsze korpus nieprzyjacielskie zdobyły 6 armat, 250 koni, wiele chorągwi, tudzież 4 armaty, które na pomoc ciągnęły. Całe prawie korpus, które od *Donauwerth* przybyło, zniszczone zostało. Brygada G. Laval ścigała je. Zdażyło jednak połączyć się z korpusem, który od *Hochstädt*, *Dillingen*, i *Lavingen* przybywało. Po wielu atakach, w których karabinierowie, kirysserowie, 9ty i 6ty regiment kawalerii, tudzież 9ty regiment huzarów stała się okryta, zajęliśmy jeszcze w niewole blisko 2000 tyśiące ludzi, i zdobyliśmy kilka

armat, tudzież chorągwi. Potęga nieprzyjacielska coraż się bardziej wznagała. Woyska zpod *Ulm* nadciągały, lecz mosty naprawione pod *Dillingen* i *Lavingen* dozwoliły dywizjom *Decaen* i *Grandjean* z swoją kawalerią przeysć przez nie i poprzeć nowy atak blisko od 4 tyśiący koni, który nieprzyjaciela za *Drenz* odparł, i zrobił nas panami pozycyi w *Gunzelsingen*.

Szofta Pułbrygada strzelców 13ta kawalerii 4ta huzarów i 11ta strzelców wlały się w tę bitwę. Reszta z tych dywizyj równie jak dywizya G. Leclerc przeszły szybko przez *Dunay* i postawiły się w tym sposobie, iż mogły odeprzeć atak nieprzyjaciela, którego się w dniu następującym spodziewaliśmy. G. Grenier uczynił także przygotowania do przeyscia przez *Dunay* pod *Gunzburg*, lecz nieprzyjaciel, który wprzód odciął arkady mostu, część jego od strony swojej poobwieżywał słomą, żywicą i innemi palnemi rzeczami, które za naszym atakiem byłyby most zniszczyły, co też i zrobił nieprzyjaciel, nyrzawszy iż pływacze nasi w wodę się rzucili. Niektórzy z pływaczów byli nawet tyle śmiałymi, iż wśród strzelania nieprzyjacielskiego chcieli ugasić ogień, lecz to było rzeczą nie podobną. Następującego dnia korpus G. Grenier pomaszowało do *Lavingen*. G. Richepanse czynił przygotowania do zamknięcia *Ulm* skoroby tylko armia nieprzyjacielska fortecę tę opuściła.

Te potyczki słoczono były na sławnym teatrze wojny pod *Hochstädt*. G. Lecourbe, który przy tej okazji śmiałość i nadzwyczajne talenta okazał, był dzielnie popartym przez GG. *Gudin*, *Mourichard*, *Despaigne*, *Laval*, *Schiner* i *Paol*. Korpus kawalerii powyżej odemnie wspomniane, a którym GG. *Hautpoul* i *Devigne* dowodzili, cuda waleczności dokazywało. Posłepki pływaczów, któremi Ob. *Degomatri* adiutant 9tej Pułbrygady dowodził, okazały nieustraszonosć iakiej mało przykładów znajdziemy. OOob. *Caban* i *Galderi* dowodzili artylleryą i korpusem inżynierów, zwiłką przezornością i męstwem.

Szeł sztabu głównego przesłał ci obszerny raport o tej batalii. Ja wymienię po imieniu wszystkich, którym stopnie wyższe porozdawałem, równie iak broń honorową. Przesłał ci przez Ob. *Vadclay* adiutanta G. Lecourbe, który w tej bitwie wiele zrobił sobie sławy, równie iak przez dowodzącego pływaczów zdobyte na nieprzyjacielu chorągwie. Wszyscy co tylko w dniu tym walczyli, okazali podwojne nateżania męstwa i nieustraszonosć iwojey.

Strata nieprzyjaciela procz zabitych i rannych wynosi 5 tyśiący niewolników, 20 armat i 5 sztandarów.

Nazajutrz 6ty regiment strzelców zdobył transport 500 wozów naładowanych zbożem. G. Kray opuścił *Ulm* i maszeruje iak mówią naprzeciw nam, w celu spotkania się. Idziemy przeciw niemu, (Podpisano) *Moreau*. Zgodno z oryginałem *Carnot*.

Liśt Ministra wojennego do Generalów komenderujących Armiami Rzeczypospolitey dnia 6. Messidor (25. Czerwca.)

„Pospieszam Obywatelu Generale na rozkaz Konsulów przesłać ci wyroki, które Senat

Konserwatorow i Trybunat uchwalili z powodu okazałej pod *Marengo* bitwy. Sława roznieśli po całej *Francji* szczegóły tego zwycięstwa, które oddając nam prawie wszystkie twierdze *Włoskie*, rozrzuciło losem tej części *Europy*. Armia odwodowa nasyciła się chwałą i dopełniła przeznaczenie swoje; dokazała ona tego wszystkiego czego się tylko spodziewać było można po armii mającej na swoim czele pierwszego Konsula i dowodzonej przez dawnych towarzyszy jego pierwszych tryumfów. Chwała dnia tego jest taka, iż wszystkie Armie *Rzpltey* szczyć się będą z iey uczestnictwem. Zwycięstwo pod *Marengo* jest hasłem dla Armij *Reński*ey. Ta Armia uflaszła to hasło, i odpowiedziała na nie przez nowe waleczności swojej dowody. Lecz w tym zbiegu zwycięstw cała *Francja* wraz z Armiami opłakuje stratę Generała *Desaix*, którego wyławia *Europa* i *Afryka*, a każde serce czułe cnoty jego uwielbia. Jeżeli jest jakie uczucie mogące osłodzić gorycz tych żalów, to znajduje się w tym wyobrażeniu, iż zwycięstwo, do którego się utratą życia swego przyłożył, może być uważanym za godło chwalebnego i trwałego pokoju. Pierwszym do tego stopniem jest pozwolenie przez pierwszego Konsula zawieszenie broni. Żądanie *Francji* jest bliskim dopełnieniem, a pierwszy iey urzędnik dla tego tylko nabył imienia powtórnego zwycięzcy, ażeby zaczął być nazywany powtórnym dawcą pokoju — Pozdrowienie i braterstwo (Podpi:) *Carnot*.

Od dziesięciu lat, (wyraża jeden z naszych Dzienników) nie słyszeliśmy tak okazałego *Te Deum*, jak to, które na dniu onegdajszym zważyło niezmierną liczbę nabożnych i ciekawych obywateli do kościoła P. Maryi. W dzień S. Jana Kościoły Katolickie były pełne *Francuzów* wznoszących do Boga swoje modły o pokój, i czyniących śluby za Bohatera, który ma być dawcą tego pokoju.

Bawarya podług jednych 8., podług drugich 14. millionów *Franków* ma wojskom naszym zapłacić.

Generał *Vernier* komendant artylleryi 15 i 17. dywizyi otrzymał rozkaz rozstawienia w pewnych odległościach armaty dla ogłoszenia przybycia pierwszego Konsula, którego tu co dzień oczekują.

Dziś jeszcze spodziewany tu jest pierwszy Konsul z *Medjolanu*. Generał *Murat* który przed nim wyjechał, stanął tu dnia wczorajszego zrana o godzinie 6. Radzca Stanu *Joseph Bonaparte* ma z konsulem także powrócić.

Pani *Bonaparte* czeka w *Paryżu* na przybycie małżonka swojego.

Dnia 27. Czerwca obay Konsulowie ogłosili następujący wyrok przez *Bonaparte* gonapisanym „Zwłoki Generała *Desaix* sprowadzone będą do Klasztoru na górze S. *Bernarda*, gdzie wystawiony mieć będą grobowiec. Imiona pułbrygad, tudzież regimentów kawaleryi i artylleryi, także imiona Generałów i Szefów brygad które przeszły górę S. *Bernarda*, na marmurowej tablicy wyrzebite będą w monumencie na przeciw postawionym.“

Minister interesów wewnętrznych pisał do matki Generała *Desaix* list następujący:

„Zwyciężyliśmy pod *Marengo*; to zwycięstwo jest wroźbą powszechnego pokoju. Mam honor posłać ci wyrok Konsulów *Rzpltey*. Sklepienia świątyni *Marsa* w *Paryżu* z chlubą zawierającą będą pamiątkę którą *Rzplta* twojemu synowi wystawia, a wierzchołek góry S. *Bernarda* wskazywać ie będzie. „Zwycięzkiey *Francji* i *Włochom* oswobodzonym.“ Posyłam Wpani jak najszybciej pierwszy medal wybity dla uczczenia pamiątki G. *Desaix*. Nim go pod węgiel kolumny 14 Lipca położymy, zasyłamy tym czasem hołd Matce bohaterki. Przyjmij zapewnienie i dowód uczciwości które mi napoione są serca nasze. Wiek ogranicza życie człowieka, ale sława jego do późnych się wieków rozchodzi. Mam honor pozdrowić Wpanią. (Podpi:) *Lucyan Bonaparte*.

Nim *Anglicy* ustąpili z *Genui* i szef insurgentów *Afereto*, wiele nieprzyzwoitości było popełnionych, niektorzy patryoci byli uwięzieni, a Opat *Cunéo* zamordowany został.

Gdy pierwsza kolumna wyska *Austryackiego* odchodziła do *Mantuy*, *Bonaparte* przypatrywał się iey.

Generał *Boudet* który się do szczęśliwego wypadku pod *Marengo* wiele przyłożył, był dawniej komendantem *Gwardalupy*, a później walczył przeciw G. *Abercromby* w *Holandyi*.

Generał *Brunc* jest naczelnikiem 2 Odwodowej armij która się z największym pospiechem w *Dijon* zbiera.

Bonaparte znieślioną przez *Austryaków* Akademią w *Pawij* znowu przywrócił. Pensya zwyczajna Professorów oprócz pomieszkania 3000 franków wynosi. Ci którzy większą mieli, otrzymają tyleż co i dawniej. Szczegulniejszy także wzgląd będzie dla nowych gdy talenta swoje okażą. Między nauczycielami znajdują się znani *Fontana*, *Moscatti* &c.

P. *Labrador* poseł *Hiszpański* do Dworu *Papieża*, wyjechał ztąd wczoraj do niego.

W *Bordeaux* na rozkaz ministra *Policji* przyaresztowano niektóre osoby obwinione, iż do wydziału *Angielskiego* należały. Znaleziono także papiery potwierdzające ich porozumie-

nie. Kuryer ministra dopełniwszy rozkazów jego w *Bordeaux*, pojechał daley do *Bayonne*. Wiele innych kuryerów do różnych Departamentów wyprawiono.

W całej *Francji* zwycięstwo pod *Marengo* wielką sprawiło radość. Gdy ta nowina przyszła do *Chartres* dnia 22, Obywatel jeden nowo narodzonemu synowi swemu imię *Marengo* nadał.

Lift z *Bordeaux* pod dniem 26 Czerwca wyraża: — Gdy na d. 23 Czerwca wysłany kuryer do *Madrytu*, przyniósł wiadomość o wielkim zwycięstwie *Bonapartego* we *Włoszech*, wszyscy oczekiwali z największą skwapliwością potwierdzenia z *Paryża*, gdy ta wczoraj nadeszła, ogłoszono tę radosną nowinę. Publiczności setnym z armat wystrzałem. Wieczorem przy największej wesołości całe miało oświecone być.

Manufaktura porcelany *Wersalskiej* w pierwszych swoich służąc za wzor innym tego rodzaju manufakturom i okazując cudzoziemcom przewagę gustu i przemysłu *Francuzów*, teraz przez niedostatek sposobów i dobrej administracji, zaczęła tracić swoją zaletę. Z tego powodu minister związków wewnętrznych nadał jej nową organizację, która ją do dawnego przywróci stanu. Oglądał także manufakturę obiciów *Gobelins*, gdzie wszystko znalazł godnym pochwały, i nadgrodził jedenastu rzemieślników, którzy najszybciej i najzręczniejszy w tym kunszcie pracowali.

z *Berny* dnia 26. Czerwca.

Dnia 24 jak narysowany wielka Rada złożyła tajemną sesję, na której postanowiła, iż Dyrektor *Laharpe* i generalny Sekretarz komisji Wykonawczej *Mousson* zostaną aresztowanymi z przyłożeniem pieczęci na ich papiery &c. Wieczorem Senat potwierdził tę Rozługę, którą natychmiast uskutecznił. Publiczność nie jest jeszcze uwiadomioną o pobudkach tego aresztowania; lecz mówią, iż Ex-Dyrektor *Laharpe* miał jednemu z członków wielkiej Rady komunikować listy pisane do Agentów *Austryackich* przez Sekretarza generalnego *Mousson*. W tych listach ma być wzmianka o podróży Ob. *Glaire* do Generała *Bonaparte*, o zwycięstwach odniesionych nad *Jakobinami* &c. Inni mówią, iż te listy pisane są do ministra *Talleyrand*. Te tak ważne okoliczności nie mogą być długo tajnymi.

z *Augsburga* dnia 29 Czerwca.

Generał *Moreau* przejeżdżając przez miasto nasze, stał w oberży 3 murzynów, gdzie także przed 4 laty mieszkał. Już to potrzeci raz oglądamy tego Generała w murach naszych. Gdy w wieczór deputacya miasta udała się do

niego dla złożenia mu uszanowania rzekł: *Mości Panowie będziemy mieć pokoy. Jest zawsze bardzo dobrego humoru.*

Zwołany tu z rozkazu G. *Moreau* wydział Stanów *Szwabskich* zatrudnia się środkami które zajęty przez *Francuzów* krajom ulgę przynieść mogą, mianowicie przez podział sprawiedliwy rekwizycyów.

Ranny Xiążę *Lichtenstein* znajduje się w *Schongau* nad rzeką *Lech*. Generał *Francuzki* *Molitor* posłał mu własnego swego feldczera, bratu także jego wolno go jest odwiedzać.

Uważają tu, iż przy armij *Francuskiej* wszyscy oficerowie i żołnierze z wielkim szacunkiem mówią o Arcy-Xiążęciu *Karolu*.

z *Szwabii* dnia 30. Czerwca.

Francuzi pod kommandą G. *Grenier* od dnia 26 do dnia 28 przypuszczali już ataki do pozycyów gór i zewnętrznych szaniec *Ulmu*. W *Geislingen* wpadł im jeszcze w ręce znaczny magazyn Cesarzki.

Na dniu 24 *Francuzi* zdobyli po żywym ataku zamek *Harburg* w Xięstwie *Oettingen* garnizon *Austryacki* poszedł w niewolę.

z *Hanau* dnia 1. Lipca.

Woyłka *Francuskie* które od dnia 26 p. m. codziennie w większej liczbie zbierały się na lewym brzegu *Renu* naprzeciw *Neuwied*, dziś zrana w 3 kolumnach z *Moguncji* wyruszyły, i aż do *Höchst* posunęły się. Po odparciu wojsk *Moguncskich* mają głębiej do *Frankonii* wkroczyć.

Ob. *Galvani* ma znowu zostawać w *Bernie* w charakterze posła *Cisalpińskiego*. Minister *Francuski* Ob. *Reinhard* wiejeżdża z *Berny* do *Medyolanu*, gdzie mają być rzeczy ułożone względem konstytucji *Helweckiej*.

W *Bernie* nowy minister *Hiszpański* Hrabia *Norunna* miał pierwszą audyencyą, na którą z regimienta kawalerji *Francuskiej* były użyte. *Talleyrand* minister interesów zagranicznych, wezwany jest od *Bonapartego* do *Medyolanu* wraz z 24 innymi Radcami. Wnosić ztąd należy, iż negocyacye pokoju tamże prowadzone będą.

Od granic *Austryackich* 3. 7. Lipca.

Generał *Austryacki* *St Julien* wysłany z *Włoch* do *Wiednia*, po odbytych u Cesarza Imci konferencyach, powrócił już nazad do głównej kwatery G. *Melas*.

Hrabia de *Lehrbach* najwyższy kommissarz przy armij G. *Kray*, przybył w tych dniach do *Wiednia* dla ułożenia się z ministrami w okolicznościach wojennych.

Oddział wojska *Francuskiego* z 4 tysięcy ludzi złożony wszedł do *Bononii*.

D O D A T E K

DO

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 18. LIPCA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Paryża dnia 1. Lipca.

Dziennik Armij Odwodowej.— z Medyolanu dnia 24. Czerwca.

Dnia 22 tego miesiąca Anglicy kufili się jeszcze ostatni raz dopiąć swoich zamiarów.— Użyli do tego wszystkich środków i złożyli wielką radę wojenną.— Chcieli oni pozyskać dla siebie wszystkie lud i officerów *Genueńskich*, rozdawali hojnie pieniądze, ale skutek nieodpowiedział zamiarom.

Willot żądał aby zatrzymać miasto, chciał aby mu komenda oddana była, ale i to nie przyszło do skutku.

Posel *Hiszpański* zważając wszystkie te poruszenia, był przymuszony opuścić *Genue*, i udać się do obozu *Francuskiego* w *Cornegliano*, gdzie noc dzisiejszą spędził.

Tegoż samego wieczora *Willot*, *Affereto* bywający dowódca insurgentów *Genueńskich*, *Xiążę Asoty* i inni Anglicy którzy bardzo nieukontentowani byli, wladzyszy na okręty oddalili się w największym gniewie z portu *Genueńskiego*.

G. *Suchet* zawarł powtórna umowę z G. *Hohenzollern*, podług której *Genue* miała być oddana *Francuzom* dnia 24. Czerwca zrana.

Następujący zaś Artykuł umowy względem wniścia w dniu 24. Czerwca jest ten sam, jaki był ułożony w Konwencji między Generalami *Berthier* i *Melas*.

Kommissarze i Officerowie opatrzeni ordynansem Generala *Suchet*, mogą wnieść jutro zrana o godzinie 8. do miasta.— *Pozwolono*.

Fortyfikacje zewnętrzne będą przez wojska zajęte po południu o godzinie trzeciej.— *Pozwolono*.

Trzysta lub czterysta pozostałych chorych, którzy transportowanymi być nie mogą, mają być również z choremi *Francuzami* opatrywani.— *Pozwolono*.

Flotylla *Cesarzka* zostać ma w porcie *Genueńskim* aż do pomyślnych wiatrow, a żądają do *Liworno* jako neutralną uważaną będzie.— *Pozwolono*.

Zrana o godzinie trzeciej, 5. *Mellidor* (24. Czerwca) General *Austriacki* Hrabia *Hohenzollern* wyjdzie z garnizonem swoim.— *Pozwolono*.

Depesze, transporta rekrutów, wołów, iakie po odstawieniu wojsk nadejdą, udadzą się bez przeszkody za armia *Cesarzka*.— *Pozwolono*.

Na żądanie Generala Hrabiego *Hohenzollern*, honoru wojsku jego nie będą czynione.— *Pozwolono*.

(podpisano) Hrabia v. *Buffy* General-Major iako pełnomocnik Hrabiego *Hohenzollern*.

w *Cornegliano* dnia 3. *McSidor* (22. Czerwca) zgodno z oryginałem. (podp.) G. L. *Suchet*.

W poprzedniczej konwencji czyli w zawartych preliminarznych pod dniem 20 w *Cornegliano* artykułach, które G. *Hohenzollern* podał w celu dopełnienia konwencji *Aleksandryjskiej*, oznaczone było, iakie stanowiska *Francuzi* pod *Genue* zajęć mają etc. Oświadczył przystym G. *Hohenzollern*, iż on nie należał w nieczym do tego co między Anglikami i miastem *Genue* zaszło, i aby nikt w

Genue dla zdań politycznych, ani dla sprzyjania *Austriakom* nie był napastowanym. Satisfakcyja także za zdarzenie w regimencie *Casal* została zawarowana.

General *Hohenzollern* pisał ieszcze list do G. *Suchet*, w którym między innemi rzeczami wyraził: G. M. Hr. de *Buffy* uczynił mi doniesienie o twoim ku nam postępowaniu. To postępowanie umocniło we mnie to wyobrażenie jakie o wojowniku twojego rodzaju powziąłem. Nie pozostać mi iak tylko chęć złożenia ci wdzięczności mojej, i jutro przy moim wychodzie osobistego z tobą poznania się. Anglicy pomimo wiedzy mojej, wysłali ieszcze na morze trzy statki z żywnościami, które rozdzielić byłem umyślił. Wszystkie moje przekładania były nadaremne, wyparli się całej rzeczy etc.

Dziś w południe obchodzona była w Kościele zwycięstwa (S. *Sulpicyusza*) Uroczystość na pamiątkę usług przez *Jana Jakuba Rousseau* ludzkości, wyświadczonych.

Statua z bronzowanego gipsu wyobrażająca Wolność, odmieniła swoje miejsce, a plac *Revolucyi* bierze odąd nazwisko placu *Zgody*. Na placu *Vendome* znieślono także podług Statuów wywroconych po 10. Sierpnia, na której wyrte były ostatnie umierającego *Pelletyera* słowa.

Dnia 7. Senat Konserwatorów naradzać się będzie, czyli i w jakim sposobie członki jego towarzyszyć będą Uroczystości 14go Lipca.

Dnia 21. (2.) Straż Konsulow wyruszyła z *Medyolanu* napowrot do *Francji*, zostawiwszy sto ludzi do boku pierwszego Konsula.

Dziennik *Paryzki* donosi, iż Obywatele *Dronard* i *Dufour* Kapłani obrządku katolickiego w kościele *Sgo Wawrzełca*, dnia jutrzejszego odprawia uroczyste nabożeństwo za bohaterów w bitwie pod *Marengo* poległych.

Ogłoszona tu jest liczba podpisanych do kładki na wystawienie monumentu pamiątki Generala *Desaix*; wynosi 104 osób, między niemi znajduje się *Scherer* dawny Mistrz wojenny. Summa kładki jest już 2970. frankow.

z Paryża dnia 2. Lipca.

Dziennik Armij Odwodowej.— w *Turynt* d. 7. *McSidor* (26 Czerwca) r. 8.

Armia odwodowa i Armia *Włoska* iedne tylko Armią pod imieniem Armij *Włoskiej* stanowią. G. *Massena* obejmie nad nią najwyższą komendę.— G. *Berthier* przybył do *Turyntu* dla organizowania tam *Piemontskiego* rządu.— Dnia 4. (23) G. *Suchet* zajął wszystkie *Genueńskie* twierdze. Pozostała się cała artylleryja, i nawet kilku armatami pomnożoną została. Anglicy zabrali tylko 10. sztuk. Garnizon wojska *Austriackiego* ułapił dnia 5. (24) o 4 godzinie z rana.— G. *Hohenzollern* komendant w *Genue* postąpił sobie z godnością, szczerością i rzetelnością.— Wojska *Francuskie* zajęły *Sawonę* i *Cewę*.— Dnia 7. (26) pierwszy Konsul przybył do *Turyntu*, i obejrzał wszystkie cytadelle, natychmiast wyjechał. Znalazł tam magazyny niezmierne. W przepysznym cytadeli *Turyńsk*

snaydnie się przeszło 300 armat. Rachują, iż artyllerya wszystkich fortec uftapionych przez konwencyą 27 Ptairial, wynosi przeszło 2 tyflące armat i przeszło dwa milliony funtow prochu.

Do Konfulow Rzplcy.— w Lugdunie dnia 10 Mefidor (29. Czerwca.)

Obywatele Konfulowie, przybywam do Lugdunu i zatrzymuję się tu dla położenia pierwszego kamienia na facyaty placu *Bellecour*, który ma być odnowionym. Ta tylko jedna okoliczność mogła ſpożnić moje do *Paryża* przybycie, lecz nie mogłem oprzeć się chęci przyspieszenia tej budowy, którą tak piękną widziałem, a dziś tak ſzeptną oglądam. Każą mi się ſpodziewać, iż we dwóch latach całkiem dokończona będzie. Mam nadzieję, iż przed tym czasem handel tego miasta, którym się cała Europa ſzczyciła, zupełną ſwoją ſwietność odzyska.

Pozdrawiam was.— (Podp.) *Bonaparte*.

Pierwszy Konful miał wyjechać z Lugdunu dnia 30. a dziś tu ieſſi ſpodziewany. Ob. *Benezach* konſyliarz ſtanu wyjechał naprzeciw niemu aż do *Fontainebleau*.— Jutro o 9 godzinie z rana dwaj Konfulowie, 7. miniſtrów, Rada Stanu, Prefekt i Prezydenſi *Paryża* w 18 lub 20 powozach mają ſię udać do *Ville-Juif* dla oczekiwania tam na pierwszego Konfula.— W *Paryżu* przygotowane ſą wspaniałe illuminacje. Na wiadomość o przybyciu *Bonaparte* podniosły ſię papiery na 4 od ſta we 24 godzinach.

Œlawni G. *Darceſon* członek Senatu konſerwatorów umarł dnia wczorajszego, dziś pochowano go w *Anteuil*. Senat w urzędowych ubiorach znajdował ſię na pogrzebie.

Dzienniki tuteyſze zapewniają, iż w *Neapolu* w czasie dochodzenia wſzystkich Jakobinow, rozpoczęto nawet process o Jakobinizm patronowi miaſta *Neapolu* S. *Januaryszowi*.

Nie cała armia Odwodowa potykała ſię pod *Marengo*. Główne tylko korpus na prawym brzegu *Po* ſtojące dla przeſzkodzenia proſtemu G. *Melas* ku *Mantui* colanui ſię, należało do tej batallij. Inna znaczna ieſy część gdzieindziej była uſżyta, dla ſtrzeżenia lewego brzegu *Po* pod *Valencyą* i *Ticino*, aby nieprzyjaciel tą ſamą drogą do *Medyolanu* nie udał ſię, którą *Bonaparte* wybrał ſobie dla opanowania *Medyolanu*. Dla tego teſz zwycięſtwo z tak wielkim uſiłowaniem było zdobyte.

Z Zurich dnia 27. Czerwca.

W tym tygodniu przechodziły tędy ſwieſze woſłka, których część ciągnęła do *Szwabii*; część do *Rheinneck*. Przywieziono teſz jeńców i rannych ſoldatierzy. Do armij G. *Moreau* nie przefłają przesyłać wſzelkiego rodzaju ammunicyi.

Z Strazburga dnia 30. Czerwca.

General *Ste Suzanne* wyjechał dziś do *Moguncyi*, gdzie iuſz G. *Collaud* przybył przed kilku dniami. Mowią, iż korpus odwodowy Armij *Reſkiſkiej* przyedzie wkrótce tę rzekę; korpus to wynosi do 30 tyſięcy ludzi.

Z Brukseli dnia 2. Lipca.

General *Bonuard* komendant 24tej dywizyi woienney przybył do tego miaſta od brzegowbywſzey *Flandryi*, które zoſtawił w okazyalnym ſtanie obrony. Angley pokazują ſię czasem przed *Nieuport* i *Oſtendą*, czasem przy uſciu *Skaldy* i przy brzegach wyſpy *Walcheren*, lecz nigdy w takiej ſile, aſeby ſię obawiać można wyładowania.

Wſzyſcy Prefekci 9 przyłączonych Departamentow muſzą ſię znajdować w *Paryżu* na dniu 14. zapewne aby byli uroczyſtoſci dnia tego przytomni.

Od kilku dni przechodziło przez *Luxemburg* 3 tyſięce piechoty i niektóre ſzwadrony kawaleryi. Część nowey armij Odwodowey iak ſłychać, w teſz ſamą udala ſię fronę. Zapewniają ciągle, iż woſłka te wkroczą do *Frankonij*.

Z Stuttgardu dnia 2. Lipca.

Od korpusu oblegającego *Ulm* dowiadujemy ſię, iż

Francuſi nakazali w okolicach tego miaſta rekwiſycyą drabin, hakow, i innych do ſzturmu potrzebnych narzędzi. Dnia 27. p. m. zaczęli iuſz ſtrzelać do zewnetrznych fortyfikacyow.

Z Augsburga dnia 2. Lipca.

General *Moreau* wyjechał ztąd dnia 30. do *Bawaryi*. Wczora General *Lecourbe* wyſzedł z *Friedberg* z ſwoją główną kwaterą ku wyſſzey *Bawaryi* dla formowania tam prawego ſkrzydła Armij. Ten General zaſiedcydował zwycięſtwo w dniach 27 i 28. pomknąwszy ſię w 10 tyſięcy ludzi dla wzmoſcienia Generala *Montrichard*, i przymuſiwszy tym ſposobem Generala *Kray* do przeſcicia przez *Dunay*.

Dziſ przed południem wielka główna kwatery Armij *Francuſkiej* udała ſię ku *Dachau* i *Monachium*; Adminiſtracye żywnoſci mają tu pozoſtać aż do nowych rozkazow. Znaczna artyllerya i około 20 wozow ammunicyi-nych, wyſzły teſz tego poranku do *Bawaryi*.

Dowiadujemy ſię, iż woſłka *Francuſkie* pod *Ulm* uſczyniły pierwsze uſiłowanie dla opanowania zewnetrznych fortyfikacyow, lecz im ſię to nie powiodło.

Dnia 3. Lipca.— Podług liſtow z *Monachium* General *Moreau* przybył dnia 30 do *Nimfenburg* (zamku Elektorkiego o pul mili od tego miaſta) kontrubycyę iakie *Bawaryi* ma Rzplcy *Francuſkiej* zapłacić nie są ieſzcze oznaczonemi. Domyſłają ſię, iż ta okoliczność zaleſy od ſamego Generala *Moreau*, lub od iakiey waſzney negocyacyi. Woſłka *Francuſkie* zabierają artylleryą i ammunicyę, które ieſzcze w ſobie mieſcił arsenał w *Monachium*.

Armia *Francuſka* ciągle pomyka ſię w głąb *Bawaryi*; jedna kolumna obrocila ſię ku *Landshut*, druga ku *Wasserbourg*, a lewe ſkrzydło brzegami *Dunaju* ku *Ingolſtadt*. Dnia 2 rozeſłła ſię wieſć w *Monachium*, iż *Francuſi* weszli do *Landshut*, lecz to nieſdziale ſię być do podobieſtwa. Przy *Kempen* zebralo ſię liczne korpus *Francuzow*.

Donoſzą z *Dillingen*, iż korpus kawaleryi *Auſtryackiey* pokazalo ſię nagle d. 1. Lipca o pul mili od tego miaſta; iż zabralo wielu jeńców i około 30 koni, i natychmiast odeſzło. Oſtanniey nocy przywieziono tu znowu rannych.

Dnia 4. Lipca.— Donoſzą z *Monachium* pod dniem 3. iż główna kwatery Generala *Moreau* znajdowała ſię tegoſz dnia w *Schwabhausen*. *Francuſi* fortyfikują *Lindau*.

Zgromadzenie do tego miaſta Deputowanych z rozmaitych części *Szwabii* ieſt ieſzcze dotąd nie liczne i bezczynne. Względem armiflicium w *Niemczech* nie ieſzcze pewnego nie mamy.

Z Ratyzbony dnia 2. Lipca.

Dowiadujemy ſię iż *Francuſi* niedoſzli ieſzcze do okolic *Abernſberg* ani *Geiſenfeld*. Oſmy regiment ſtrzelcow ktory dnia 30. wſzedł do *Pfaffenhoeſen*, wyſzedł atamąd dla zbliżenia ſię do *Iſery*. Nieprzyjaciel rozpoſtali ſię po okolicach *Freiſingen*, lecz ieſzcze nie zajął tego miaſta, z ktorego za zbliżeniem ſię *Francuzow* *Auſtracy* w liczbie 30. uſtąpili. Pokazuie ſię zatom, iż *Francuſi* oddalają ſię od prawego ſkrzydła *Dunaju*, i ſe w znaczney ſile zamysłają pomknąć ſię ku *Inn* i *Braunau*. Kolumna ktora weszła do *Monachium*, wzmoſniona 5. tyſięcami ludzi, obrocila ſię ku *Wasserbourg*.

Dnia 5. Lipca.

General *Klenau* wczoray zrana w *Kelheim* przeſzedł *Dunay* z znacznym korpuſem, i rozkazał moſty za ſobą zerwać. Wczoray przechodził on tędy z korpuſem ſwoim i znaczną artylleryą dla zaiecia poſzyci na górach *Abach* o dwie godziny drogi na południe *Ratyzbony*. O Generale *Kray* gdzie ſię znajduje nie wiemy.

Z Manheimu dnia 4. Lipca.

Proſto z lewym brzegiem *Renu* komunikaeye są od trzech dni przez *Francuzow* zatamowane, a to z przyczyny iak mówią, aſeby ukryć obroty woſłk na drugim brze-

gu, gdzie przed trzema dniami widziano rozwinięte się
korpus wojska z artylleryą.

2 Prankfortu dnia 5. Lipca.

Dnia wczorajszego zrana Francuzi pomknęli się z *Hochheim* aż za *Hattersheim*, i uderzyli na wojska *Niemieckie* przy *Singlingen* *Lojaque*; po mocney i przez znaczną część dnia trwającej bitwie, pierwsi odparci zostali aż do *Wiherth*, a wieczorem obydwie strony pierwszszelwe *Ranowilla* zajęły. — Dziś *Francuzi* nowy przypuścili atak, przeszli *Niddę* w poblkości naszego miasta *Itanell*. Strzelanie z armat i ręczney broni trwało bez przerwy od 5 zrana aż do 8 godzi: wieczorem. Za przybyciem na pomoc kawalerji *Niemieckiej*, *Francuzi* powrócili za *Niddę*.

Dnia 6. Lipca.

W wczorayszey nad *Niddą* mocney i krwawey bitwie walczono pekłkakrotnie na bagnety, kawalerya siliuie się potykała. Legion Cudzoziemców przyłożył się do przypuszczonego przez *Francuzów* ataku.

Ofiataley nocy woylka *Niemieckie* opuily linia *Nid-
dy* i ofafely fie na lewy brzeg *Menu*. Tego poranku
woylka *Francuzkie* ftanely przed tym mialtem i poftawily
forpoczte przed brama *Bochenheim*.

z Hagi dnia 5. Lipca.

Był to kapr Bonaparte zwany, który na dniu 29 Czerwca schwycił båt pocztowy *Angielski* do *Cuxhaven* przeznaczony, i przyprowadził go do *Amsterdamu*.

General *Augeran* który od powrotu swego z *Eindhoven* wiele konferencyj z rządem naszym odbył, dziś znnowu do *Eindhoven* - wiechł. Wojła *Francuzkie* które w tym miejscu obozowały, wyruszają i sk Ryhać do *Niemiec*, a miejsce ich zająpi 7 tysięcy wojła naszego *Batawskiego*. Rozmaite korpusy już są w drodze do tego miejsca.

Adjutant którego General *Augereau* do *Bonapartego* wysłał, już stał z *Włoch* napowrót.

Zapewniam, iż jeżeli odpowiedź Cesarza na uczynione przez *Bonapartego* propozycje nie będzie dogodną, na ow czas ieszcze armia od 30 tysięcy ludzi zostanie utworzoną, nad którą *G. Angereau* obejmie kommandę. Nasz polow śledzi będzie ieszcze i w roku terażniejszym zatamowany, gdyż ministrowie *Angielscy* żądają, aby Italski nosili na sobie banderę dawną *Hollenderską*.

Z *Dusseldorfu* donoszą, iż w przypadku potrzeby armia demarkacyjna w *Westfalij* pomnożona będzie.

z Hanau dnia 5. Lipca.

Część nowey Armij *Francuzkiej* od *Moguncyi* do *Frankonij* wkraczaiący, ma się przyłączyć do dywizyi Generała *Grenier*, dowodzącego teraz blokadą *Ulm*. W dalszym zaś czasie służyć będzie za korpus odwodowy wielkiej Armij *Rosyjskiej*, teraz zaś zatrudni się wybieraniem zaległych jeszcze od roku 1796. kontybutow, i będzie armią *ewakuującą*. Lekaia się tey bardzo, mianowicie Duchowienstwo i Pralacia. Dla czego *Śpiesznie* się z sprzętami swoimi wymykają, naywięcej do *Lipsha*. Elektor *Mogunccki* i Minister *Albini* nalieli domy w *Hanau* na trzy mieřące. O pokoju oddzielnym *Austryi* z Rząptą *Francuską* ciegłe tu mówią, i że posłestwo Duchowne stana się ofiara tey zgody.

Dnia 6. Lipca.

Dnia 5. Lipca w *Moguncyi* zebrał się Generalowie *St Suzanne, Collaud, Souham, la Croix, Gerard* stary *Leval, Rager, Callier i Foys*, wszyscyko odebrało ordynans do marszu. Upieczono zaraz 18. tysięcy porcyow chleba; 2800. ludzi poszło przez *Moguncyę* ku *Hochem*, a w wieczór dwa tyłacie znowu udalo się za nimi, druga kolumna ma wkraçać do *Koblentz* przez *Wetzlar*, a trzecia stoi pod *Oppenheim*.

Przez cały dzień wczorajsz y były utarczki z korpu-
sem Elektora *Mogunckiego* nic nieznaczące.

W wieczór o godzinie 5. — O trzecią godzinie Fran-
szki odebravszy polilki, przelamali linia Nied w Rödel-

z Frankonię dnia 7. Lipca.

W Cyrkule Frankońskim *Franciuzi* wkroczyli tylko aż do *Eichsfeldt*, a zamiąd do *Weissenburga* w *Nordgau*, gdzie 6. tysięcy złotych kontrybucyi żądali, przeltawszy jednak na 2750. złotych, cofneli się zamtąd.

Dnia 30. Czerwca General *Moreau* znajdował się w *Nimfenburg*. Dnia 1. Lipca udał się do niego Kommissar-Elektora i Deputacya trzech Stanow *Bawaryjskich*. Poglądka się rozchodzi, iż *Francuzi* na dniu 1. znajdowali się już w *Landshut*. — Według raportow z *Augsburga*, kwatery główna *francuzka* na dniu 2. była w *Schrobenhausen*. Forteca *Ingoßstadt* jest zupełnie otoczona. General *Lacourbe* rozszerza się z korpusem swoim w wyższej *Bawaryi*, i mówią iż tam znowu prawie Ikrzydło armij *francuzkiej* kładąc będzie. Oficerowie *francuzcy* przy Armij *Reński* noszą na lewey ręce czarne flory z powodu śmierci *G. Desaix*.

z Bareuh dnia 7. Lipca.

Na dniu 5 poltrach w Norymberdze był wieki. Po południu Xiaze Reuf odebrał listafetę, iż Francuzi przez Berching i Beitrigries mocno wkraczą, poczym poseł Angielski Drake zaraz wyjechał.

General Kleudau kładący prawie skrzydło armij G. Kray znajdował się jeszcze na dniu 4 w Ratyzbonie, rozumiejąc jednak, iż się do Straubingen cofnie. Francuzi byli na dniu 3 w *Neufstedt* nad *Dunajem*, a ich forpoczty dochodziły do *Abach* o dwie godziny drogi od Ratyzbony. G. Kray dąży do *Braunau*, a gdy tam stanie zapewne wywoła Cesarzkie z Ratyzbony ułtapi. Tak więc teatr wojny nad rzekę *Inn* przenosi się.

z Brünn dnia 9. Lipca.

Donoszą z *Semlina* pod dniem 25 Czerwca, iż przychodzi tam od niejakiego czasu nadzwyczaj wiele żłazła z *Konstantynopola*, które zaraz do *Wiednia* odsyłane bywają — Dnia 21 Czerwca 3 pontonowe flaki z *Paterwardynu* przybyły przy *Semlinie* z *Dunaju* na *Sawę* pod komendą Cesarzkiego oficera i wielu pontonierów, lecz przeznaczenie ich jeszcze nie jest wiadome.

Na jednym statku znajdował się poważny Turek Achdem basza z 4 innemi. Wiozą oni depesze od posła Wiedeńskiego, i 2 powozy paradne i ubiór na 6 koni dla baszy Belgradzkiego.

Sciętemu w Konstantynopolu baszy Ismit zarzucano, iż rozbojnikom, którzy aż pod Konstantynopol podchodzili, pozwolił do gr *Balkan* uciec, za co mu rozbojnicy całą zdobycz zoffowali. Tak wielkie zaś zebrał łkarby, iż 130 wielbłądów potrzeba było dla przewiezienia gotowych pieniędzy i srebro do Konstantynopola etc. Podług zwyczajów *W. Sultana*, dziedzicy po nim.

Od granic Rossyiskich dnia 10. Lipca.

Niwa na mocy Imperatorskiego Ukazu, W. X. Konstantyn przybędzie dnia 10. Września do Krzemieńca, gdzie iest wytknięty oboz na 25. tysięcy woysła. Kwatery dla W. Xcia wyznaczona iest we wsi Zachaycach u Generała Bobra. N. Imperator iest także spodziewany w Aisniowcu. Drugi oboz ma być założony pod Kamieńcem z równęj liczby woysła iak pierwszy.

z Medyolanu dnia 14. Czerwca.

Osoby niedostatecznieziawiadomione o stanie w iakim się G. Melas po bitwie pod Marengo znajdował, naganiały konwencyą, którą po- zniej dwoma dniami podpisał, i utrzymywa- ły, iż powinien był się rozłożyć w fortecach Piemontskich i Genueńskich; tam się bronić do- pokiby druga armia z Austrii nie była mu przyszła na pomoc. Na poparcie tego zda-

nia przytaczają ieden z przejętych listów, pisany przez G. Melas w Turynie do iednego Generała Majora mającego polecenie rozdawanie żywności i urządzenie magazynów Armij. List ten iest w następuiącey ośnowie:

General Melas do G. M. de Mosel w Placencji. W głównej kwaterze w Turynie d. 5. Czerwca 1800.

„Alexandrya iest teraz szczegulnym mieyscem, z którego armia może mieć dostarczane żywności aż do bliskiej zapewne terazniejszych okoliczności zmiany. Dopełnienie więc magazynu *Alexandryjskiego* co do mąki i furażow oraz cokolwiek ryżu, iest nader ważnym przedmiotem, który WPanu od niejakiego czasu po wiele razy i iak najmocnię polecałem, a czego żadnego aż dotąd niewidziałem skutku, ponieważ podług ostatnich raportow z *Asii* i *Alexandryi*, i podług mego własnego tu w *Turynie* przekonania, że trzy magazyny zupełnie są wycienczone z żywności, i że magazyn *Alexandryi* w mące i furażach nie mógł ieszcze być ani razu napelnionym. Armia pomnożona przez bliskie nadejście korpusow F. M. Elsnitz i F. M. Ott, który ciągnie przez *Bocchettę* ku *Alexandryi*, mają mieć dostarczane wszystkie żywności z tej twierdzy, ale przy takim zaniedbaniu środków ieden i drugi doświadczy zupełnego niedostatku, a gdyby nieprzyjaciel przeszedł nagle rzekę *Po*, a przez to choć na krotki czas przerznął komunikacyę *Placencji* z *Alexandryą*, ta twierdza i armia byłoby bez sposobu i wystawione na konieczne niepodobieństwo zafilenia. Podług ostatnich raportow znajdował się w *Kremonie* znaczny magazyn żywności, i rozumiem iż mogą się spodziewać, że magazyny w *Kremonie*, *Medyolanie* i *Lodi*, na prawym brzegu *Po* zabezpieczone zostaną. A zatem niepowinno zabraknąć żywności, a iezeli po uczynionych przeze mnie niedawno ostrzeżeniach, użyłes WP. o czym nie wątpię, wszystkich sposobow przewozu na prawy brzeg *Po*, nie będzie mu zatem zbywać na potrzebnym dostarczeniu żywności.“

DONIESIENIA.

Wydrukowany został Tom pierwszy *Dzieła o Litewskich i Polkich Prawach, ich duchu, źródłach, i związku, i o rzeczach zawartych w pierwszym Statucie dla Litwy* wydany 1529. roku, przez Tadeusza Czackiego. To dzieło owoc czerstwiejszej pracy w zbieraniu z Rękopismów i Aktow krajowych, tudzież pierwszych bibliotek i archiwow Europy, z których albo szcudrota zmarłego s.p. Krola Jmci Stanisława Augusta, albo własne staranie Autora i przyjaźń uczonych, ziednały wypisy, staie się teraz własnością Ziomkow, a pamiętką praw, obywateli i mniemań w odmiennych Pokoleniach naddziadow naszych i nas samych. Przydaie Autor siedem Tablic sztychowanych monet Polkich i Litewskich. W tymże Tomie znajduje czytelnik Tablicę Redukcyi tychże monet, do prawnej wartości czytelny grzywaw Koloniskiej na złt. 80. rachowanej, w stosunku pieniędzy, do ceny rzeczy przez trzy wieki pod-

niefienia ceny dobr w tymże czasie, a w różnych częściach kraju; rozległości, reprodukcji ziemio-płodow w ogóle nędzy ziemi, w odmiennych Epokach; porównania miar, wlok i łanow; Szlachty, których Dyplomata przed 1601. rokiem w metryce Koronnej były zapisane. Znajdzie się także w tymże pierwszym Tomie stosunek miar i wag dawnych do nowych, a niektórych do miary Paryskiej, i ciężaru dyfetylowanej wody, dziełgciu stopniciepo-miar Reaumura, i zbiór wszelakiego rodzaju w nauce i historii władzy rządowej uwag.

Takiego rodzaju dzieło iest kosztownym, właściciel ufajpionego rękopisma ogłasza Prenumeratę pod temi warunkami 1.) Obydwóch Tomow oprawnych w papier, iest cena w monecie złt. 27. 2.) Jak tylko Tablice przez JP. Ortowskiego wyłitychowanemi zostaną; obwieszczeni Prenumeraci przez Gazetę pierwszy Tom z 50. niemalarkuszy złożony, tam odbiorą, gdzie złożą pieniądze. O dokonczeniu drugiego Tomu rownie Prenumeranci przez Gazetę będą obwieszczeni. 3.) Tym czasem będzie tylko Prenumerata, w Warszawie w Domu JP. Dembińskiego na ulicy Senatorskiej u JP. Kantego Woyciechowskiego, we Lwowie u JP. Mateusza Winnickiego, a w Krakowie u P. Wiczerzyńskiego w Domu JP. Starościny Wolbromskiej na ulicy Sławkowskiej.

Pewna osoba która posiada języki i inne wiadomości języczno-bieć umiejęzoną przy iakiej Pensyi czyli dawac Lekcyje, ktokolwiekby chciał o niej powiać wiadomość, niech się zgłosi do klasztoru XX. Kapucynow.

U Ur. Paschalisa Jakubowicza w handlu w Warszawie na Krakowskim Przedmieściu pod Nrem 450. znajduje się skład Tabaki, stare Maroko Offenbaskie, Hollenderka, Si Omer, Paryska miatka i Bappa, Hollenderka w rolach, Tytuń Turecki krajany i w papuszkach różnego gatunku w iak naylepszych gatunkach, i w cenie naytańszej.

TABELLA

Generalna ceny zboż w znaczniejszych Miastach Departamentu Warszawskiego Kameralnego z miesiąca Czerwca 1800. roku.

Inspekcya Konsyliarza Poborowego.	Na miarę Berlińską.				
	Pszenny.	Zyta.	Jęczmień.	owsa.	Groch.
	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.	Win. spel. R. gr.
<i>Inspekcya Łęczycka.</i>					
1. Piątek	55 4	52 12	18 12	13	36 16
2. Kłodawa	50	36	17	16 12	33
3. Kutno	52	35	16	15	38 20
4. Łęczyca	48 14	30 14	14 10	14 9	32 10
<i>Inspekcya Łowicka.</i>					
1. Inowłódz	52	32	20	10	—
2. Rawa	—	—	—	—	—
3. Łowicz	72	43	22	15	18
4. Skierniewice	—	—	—	—	—
<i>Insp. Warszawska.</i>					
1. Białą	48	32	25	14	26
2. Błonie	72	44	26	18	36
3. Czerk	54	32	24	15	—
4. Góra	54	32	24	15	—
5. Goszczyn	56	34	20	16	46
6. Grodzisk	47	35	20	15	29
7. Groiec	64	39	24	16	46
8. How	60	36	22	16	36
9. Mogielnica	52	36	22	16	34
10. Mszczonow	48	36	20	15	34
11. Nadarzyn	54	34	24	18	40
12. Nowemiasz	50	28	18	12	26
13. Nowydwór	75	34	29	20	38
14. Piaseczno	75	34	27	17	54
15. Przybyszew	64	38	24	16	38
16. Sochaczew	60	40	22	16	28
17. Tarczyn	64	39	24	17	48
18. Warka	41	26	18	15	38
Miasto Warszawa z Przedmieściami, Praga i Skaryszewem					
	57	54 2	24	14 3	42